

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 10: Opava-Rybníčky. Profil lengyelské zásobnicové jámy.
Fig. 10: Opava-Rybníčky. Querschnitt der Lengyelvorratsgrube.

OTROKOVICE (K. Ú. KVÍTKOVICE, OKR. ZLÍN)

„Nábřeží“. KŠK. ●jedinělý nález. Povrchový sběr.

Při povrchovém sběru na známé lokalitě s polykulturním osídlením (neolit až doba hradištní) v trati „Nábřeží“ na východním okraji obce Kvítkovice byl počátkem r. 2008 nalezen zlomek fasetovaného sekeromlatu kultury se šňůrovou keramikou. Naleziště je situováno v horní části výrazné terénní vyvýšeniny zvedající se nad levobřežním inundačním pásem řeky Dřevnice (nadm. výška 198–200 m), cca 2,75 km od jejího ústí do Moravy.

Zlomek tvoří týlní část sekeromlatu se štíhlým tělem polygonálního průřezu, s 11 pečlivě vyhlazenými a nestejně širokými fasetami, povrch je místy recentně (?) poškozen. Oploštělý týl je silně obitý, lomné plochy v místě částečně zachovaného provrtu jsou sekundárně vyhlazeny. Sekeromlat je vyroben z černě zbarvené suroviny (podle určení A. Přichystalá jde o hornblendit, příp. amfibolit), která není místního původu. Rozměry: zach. délka 76 mm, šířka v místě provrtu 49 mm, výška v místě provrtu 37 mm, průměr týlu 28 mm (artefakt je uložen v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně).

Kultura se šňůrovou keramikou je na Zlínsku zastoupena téměř výhradně ojedinělými nálezy kamenné broušené industrie (v oblasti dolního toku Dřevnice pocházejí sekeromlaty jednoduchých tvarů např. z katastru Malenovic a Napajedel), fasetované sekeromlaty se však vyskytují poměrně vzácně. Zatím jediný hrobový celek KŠK (žárový pohřeb) byl objeven v roce 1999 při záchranném výzkumu v trati Mezicestí ve Zlíně-Malenovicích, vzdálené zhruba 1,5 km východním směrem od místa nálezu fasetovaného sekeromlatu na okraji Kvítkovic (Langová 2004).

Jana Langová

Literatura

Langová, J. 2004: Žárový hrob kultury se šňůrovou keramikou ze Zlína-Malenovic. In: M. Lutovský (ed): *●tázky neolitu a eneolitu 2003*. Praha: Ústav archeologické památkové péče středních Čech, 295–306.

Resumé

Otrokovice (Kataster Kvítkovice, Bez. Zlín). „Nábřeží“. Schnurkeramik. Einzelfund. Oberflächensammlung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U obrázku“. JoK, KŠK, KZP, eneolit. Kulturní vrstva, sídliště, pohřebiště, pohřeb v jámě. Záchranný předstihový výzkum.

Lokalita na rozhraní katastrů Hulína a Pravčice (Hulín–Pravčice 1) se rozkládá na ploše terénní terasy (199 m n.m., severní část výzkumu) a klesá jihovýchodním směrem k hranici nivy říčky Rusavy (195 m n.m., střední a jižní část výzkumu). Na mapě ZM 1 : 10 000, list 25–31–08, je lokalita identifikována těmito koordinátami (Z. s. č. : J. s. č.): 97:354, 100:357, 132:291, 137:291 mm. Nejbližší vodoteč, Kostecký potok, teče paralelně s protáhlou plochou budoucí dálnice a v jižní části ji křížuje, nedaleko protéká také říčka Rusava (200 m jižně).

Již v předchozích dvou sezonách (2006–2007) bylo odkryto 466 objektů a 120 čtverců (4 × 4 m). Výzkum, který v roce 2008 probíhal od února do prosince na katastrálním území obce Pravčice, se soustředil na střední a jižní část lokality. Umožnil zachránit dalších 844 objektů, 3 kostrové a 3 žárové hroby. Dále se podařilo prozkoumat kulturní vrstvu ve 110 čtvercích (4 × 4 m) a celkem 305 m třemi sondami (š. 1,5 m). V roce 2008 se výzkum soustředil na dokončení střední (svahu) a jižní části plochy výzkumu na trase komunikace R55. Nově byla v souvislosti s rušením původní silnice Hulín–Pravčice a budováním nového mostu skryta podlouhlá plocha cca 350 × 30–50 m kolmá na původně zkoumanou trasu R55. Tato plocha na západě navazuje ze severu na výzkum Pravčice 1 („Pravčické nivy“) a východním směrem překračuje Kostecký potok a dosahuje takřka intravilánu Pravčice. Zachyceno bylo osídlení z neolitu, eneolitu, doby bronzové, železné a římské (viz příslušné kapitoly).

V předchozích dvou výzkumných sezonách nebylo kromě pohřebiště KŠK zachyceno eneolitické osídlení. V návaznosti na sídliště MMK byla zjištěna přítomnost keramiky jordanovské kultury, byť jen fragmentárně ze skryté omíčky. Jednalo se o horní část amfory zdobenou charakteristickými rytými meandry.

Zatím obecně do období eneolitu řadíme pohřeb v zásobní jámě (1028) situované nedaleko levého břehu Kosteckého potoka při hranici s nivou Rusavy. V nepravidelně kruhové jámě s konvexními stěnami a nepravidelným zvlněným dnem (průměr 2,38 m, hloubka 0,80 m) ležel v hloubce 0,40 m na břiše lidský skelet. Byl natažen v orientaci SV–JZ a tvář směřovala k V. Ruce byly skrčeny, levá pod hrudí, pravá vně hrudníku. Při pravém předloktí se nacházel diskovitý přeslen a kostěné šidlo. Vpravo od pánve ležel šálek se širokým páskovým ouškem, které bylo zdobeno vodrovými liniemi drobných záseků. Pod ouškem byla nalezena hrudka rezivého barvíva.